ДЗЯРЖАЎНАЯ ЎСТАНОВА КУЛЬТУРЫ

"СМАРГОНСКАЯ РАЁННАЯ БІБЛІЯТЭКА"

Вытокі свае вывучаем...

ФІЛІЯЛ

"САСНОЎСКАЯ СЕЛЬСКАЯ БІБЛІЯТЭКА-КЛУБ"

ЦЕЛЬ ИССЛЕДОВАНИЯ

Целью исследования является изучение истории малой родины.

Исходя из цели данной работы, были определены **следующие задачи:**

- дополнить и уточнить историю образования колхоза «Знамя победы»;
- уточнить как обустраивалась деревня;
- проанализировать трудовую жизнь односельчан в колхозе;
- собрать материал для стенда «Мои земляки».

Объект исследования – д. Сосновка Сморгонского района.

Предмет исследования – история колхоза «Знамя победы».

Время проведения исследования – февраль 2020 – декабрь 2022 гг.

При создании работы использованы основные исследовательские методы:

1. *теоретический* (изучение литературных источников);
2. *метод опроса* (беседы со старожилами деревень, родственниками старейших жителей);
3. *метод изучения документов* (официальных и личных).

ХОД ИССЛЕДОВАНИЯ

Для достижения поставленной цели выбран следующий ход исследования:

1. изучение имеющейся литературы по поставленной проблеме;
2. сбор фактического материала на основе опроса земляков;
3. изучение материалов архивного фонда, документов из семейных архивов, периодических изданий;
4. просмотр фотографий и отбор значимых для создаваемой работы;
5. проведение анализа собранного материала, его систематизация.

ОСНОВНЫЕ ИСТОЧНИКИ ИССЛЕДОВАНИЯ

Основными источниками информации, помимо воспоминаний земляков,

стали сведения архива Сморгонского краеведческого музея, документы и награды из семейных архивов, статьи из периодической печати, редкий фотоматериал.

В ходе работы были отсканированы документы и фотографии, которые хочется сохранить на память для последующих поколений.

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ

В газете «Перамога» за 22 сентября 1949 года в статье «Шэсць новых калгасаў» сообщается:

«У вёсцы Чарняты Данюшаўскага сельсавета на сходзе сяляне аднадушна рашылі аб’яднацца ў калгас. Сваёй сельгасарцелі маладыя калгаснікі далі назву «Сцяг перамогі». Старшынёй праўлення калгаса абран вясковы актывіст Кузьмін Іван. На сходзе таксама зацверджан склад рэвізійнай камісіі, брыгадзір і рахункавод калгаса».

С верой в новую жизнь одними из первых подали заявления в колхоз Скаскевич С., Найдич Э.И., Кизик М.Д., Витковский С., Бохан А.И., Данько В.К., Бислюк И.А. и др. В принятом Уставе сельхозартели крестьяне записали своё самое заветное желание: «Обеспечить полную победу над кулаками, над всеми эксплуататорами и врагами трудящихся, над отсталостью мелкого единоличного хозяйства, создать высокую производительность труда и обеспечить таким образом лучшую жизнь колхозников, сделать свой колхоз – большевистским, а крестьян – зажиточными.»

К весне 1950 года обобществили лошадей, сельскохозяйственный инвентарь, засыпали семенные общественные фонды. Не легко было расставаться крестьянам с этим добром… Посеяли… А в конце 1950 года на общем собрании подвели итоги полуторагодового совместного труда.

Хозяйство выросло, в нём насчитывалось 36 дворов, трудоспособные колхозники выработали 7753 трудодней. В колхозном стаде насчитывалось 17 голов крупного рогатого скота, имелась 31 лошадь, 28 плугов, 4 культиватора, 2 простые молотилки, 3 конных привода, 2 веялки. А вот урожайность оставалась низкой. Было получено по 6 ц пшеницы, по 7,5 ц ячменя, по 5,3 ц овса и по 41,58 ц картофеля с гектара.

Государство на всём пути создания колхозов оказывало им всестороннюю помощь. И колхозу «Знамя победы» было выделено в 1950 году 13,5 тысяч рублей ссуды на плановое строительство, развитие животноводства, закупку сельскохозяйственных машин и минеральных удобрений.

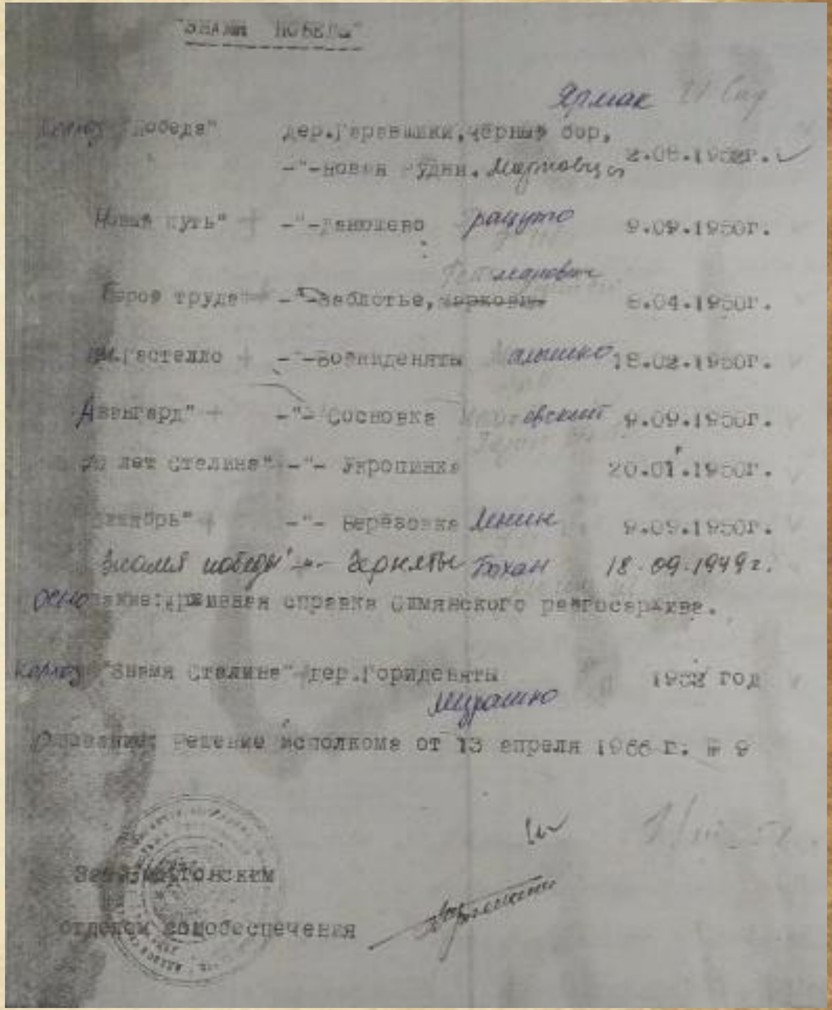
"Знамя победы"

"Победа" дер. Черевашки, Чёрный бор, 2.08.1950г.
-"- Новая Рудня.
"Новый путь" -"- Денисево 9.09.1950г.
"Герой труда" -"- Заболотье 8.04.1950г.
"Гастелло" -"- Возниденяты 18.02.1950г.
"Авангард" -"- Сосновка 9.09.1950г.
"30 лет Сталина" -"- Укропинка 20.01.1950г.
"Октябрь" -"- Берёзовка 9.09.1950г.
"Знамя победы" -"- Зеркеты 18.09.1949г.
Основание: архивная справка Сымянского райгосархива.

Колхоз "Знамя Сталина" дер. Гориденяты 1952 год

Основание: решение исполкома от 13 апреля 1966 г. № 9

Зав. Житковичским
отделом соцобеспечения

2 апреля 1952 года состоялось объединённое собрание руководителей и колхозников Данюшевского сельского Совета:

«Новый путь» деревня **Данюшево** орг. 09.09.1950 г.
Председатель – Буров Егор Иванович
Счетовод – Карпинская София Константиновна
Пред. рев. комиссии – Працуто Казимир Иванович

«Авангард» деревня **Сосновка** орг. 09.09.1950 г.
Председатель – Чайковский Казимир Сельвесторович
Счетовод – Позняк Евгения Ивановна
Пред. рев. комиссии – Чайковский Бронислав Изыдорович.

«Октябрь» деревня **Берёзовка** орг. 09.09.1950 г.
Председатель – Лемеш Казимир Иосифович
Счетовод – Шимановский Евгений Иосифович
Пред. рев. комиссии – Выдроног Владимир Антонович

«им. Гастелло» деревня **Войниденяты** орг. 18.02.1950 г.
Председатель – Малышко Андрей Антонович
Счетовод – Ярош Виктор Иванович
Пред. рев. комиссии – Шоть Николай Ильич

«Знамя победы» деревня **Черняты** орг. 18.09.1949 г.
Председатель – Кузмин Иван Иванович
Счетовод – Гончарик Евгения Казимировна
Пред. рев. комиссии – Бохан Алексей Иванович

«Знамя Сталина» деревня **Гориденяты** орг. 1949 г.
Председатель – Скробот Иван Станиславович
Счетовод – Кулицки Пётр Станиславович
Пред. рев. комиссии – Корней Михаил Андреевич

«Герой труда» деревня **Заблотье** орг.08.04.1950 г.
Председатель – Курчевский Михаил Казимирович
Счетовод – Мурашка Вацлав Антонович
Пред. рев. комиссии – Курчевский Эдуард Антонович

На собрании было решено объединить все эти колхозы в один укреплённый колхоз «<u>Знамя победы».</u>

Председатель колхоза – Загнетов Иван Данилович (1952-1957)
Главный бухгалтер – Позняк Евгения Ивановна (1952-1988)
Пред. рев. комиссии – Малышко Аркадий Андреевич (1952-1980)

В апреле 1953 года в колхоз «Знамя победы» влились колхозы:

«70 лет Сталина» деревня **Укропенка** орг. 20.01.1950 г.
Председатель – Бладыко Михаил Викторович
Счетовод – Кабак Августин Николаевич
Пред. рев. комиссии – Шинкевич Иван Иванович

«Победа» деревни **Гаравишки, Черный бор, Новая Рудня, Марковцы** орг. 02. 08. 1952г.
Председатель – Ярмак Иван Сидорович

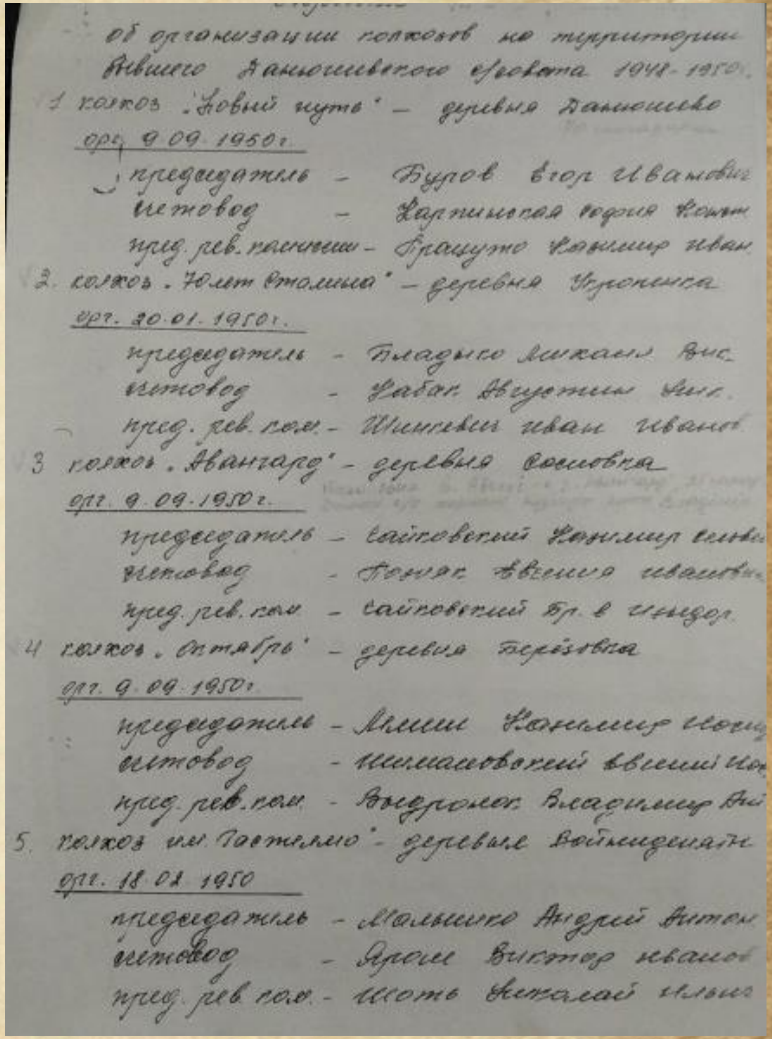
об организации колхозов на территории
бывшего Данюшевского сельсовета 1948-1950 г.
1 колхоз "Новый путь" – деревня Данюшево
орг. 9.09.1950 г.
председатель – Буров Егор Иванович
счетовод – [illegible] София [illegible]
пред. рев. комиссии – [illegible] Казимир Иван
2. колхоз "70 лет Сталина" – деревня Укропенка
орг. 20.01.1950 г.
председатель – Бладыко Михаил Вик.
счетовод – Кабак Августин Ник.
пред. рев. ком. – Шинкевич Иван Иванов.
3 колхоз "Авангард" – деревня Сосновка
орг. 9.09.1950 г.
председатель – Сайковский Казимир [illegible]
счетовод – Позняк Евгения Иванов.
пред. рев. ком – Сайковский [illegible]
4 колхоз "Октябрь" – деревня Березовка
орг. 9.09.1950 г.
председатель – [illegible] Казимир [illegible]
счетовод – Шимановский Евгений [illegible]
пред. рев. ком. – [illegible] Владимир [illegible]
5. колхоз им. Гастелло" – деревня [illegible]
орг. 18.02.1950
председатель – Малышко Андрей Антон.
счетовод – Ярош Виктор Иванов.
пред. рев. ком. – [illegible] Николай Ильич

ТРУДОВЫЕ БУДНИ КОЛХОЗНИКОВ

Теперь земли колхоза раскинулись на площади 3512,75 га, из которых 1624,07 га приходилось на пашню, 1109,08 га – на сенокосы и пастбища. Для общественного скота было оборудовано 10 конюшен, 4 коровника, 2 телятника, 2 свинарника. Увеличилось колхозное стадо, повысилась урожайность. В колхозе состояло 408 дворов, трудоспособные колхозники выработали 105937 трудодней.

С каждым годом росло колхозное производство, улучшалась жизнь тружеников села. Уже через несколько лет после создания колхоза не нашлось бы человека, который был бы против создания колхозов.

С каждым годом увеличивалась урожайность зерновых и корнеплодов, рос машинно-тракторный парк, увеличивались доходы колхозников.

И всё же до мартовского 1965 года Пленума ЦК КПСС не было полной отдачи от земли. Низка была урожайность, низок надой на одну фуражную корову. На пленуме было решено оказать значительную помощь труженикам села. И с тех пор показатели колхоза пошли вверх. Это было обусловлено, в первую очередь, поступлением в колхоз новой сельскохозяйственной техники, что значительно улучшило обработку почвы, а также снизило потери зерна, корнеплодов при сборе. В этот период началось поступление в колхоз значительного количества химических удобрений. Росли механизаторские кадры, росло их мастерство. Колхоз стал работать с прибылью, значительно снизилась себестоимость продукции.

Шевчук Виктор Григорьевич

Родился в 1928г. в д. Застенок Дуброва Рогачевского района Гомельской области

Участник партизанского движения.

Награждён «Орденом партизанского Трудового Красного Знамени»,

медалями: «За боевые заслуги»,

«За Победу над Германией»,

«Двадцать лет Победы над Германией».

С 1954г. по 1957г. работал секретарём

РК ЛКСМБ

С 1957 г. по 1973 г. председатель колхоза «Знамя победы».

Председатель
Виктор Шевчук и звеньевая
Янина Скробот
Фото 1958 г.

Коллектив работников бухгалтерии колхоза «Знамя победы»: Мищук Софья Викторовна, Завадская Вера Карловна, Слискевич Римма Ивановна, Ахрамович Юзефа Викентьевна, Мечковская Чеслава Францевна, Будько Юзефа Александровна, Куречка Тереза Иосифовна, Яровская Галина Михайловна, Позняк Евгения Ивановна (в центре) фото 1963г.

Секретарь комсомольской организации Яровская Галина Михайловна (справа) и члены комитета Мамай Ирина Францевна и Кучук Михаил Михайлович.

фото 1964 г.

Работники бухгалтерии колхоза
фото 1964 г. – 1969 г.

Делегация колхоза на фестивале праздника урожая, который ежегодно проходил недалеко от деревни Перевесье. фото 1965г.
(слева направо) второй Бохан В.М, Шевчук В.Г., Гиль К.И.,
Крапивницкий И.В, Гетманович В.А.

Паромная переправа через реку Вилия
между д. Данюшево и д. Марковцы
1970-е годы

Луневич Виталий Иванович

Родился в 1937 году в д. Пилевси Щучинского района Гродненской области. Закончил Гродненский СГИ в 1965 году. Работал зоотехником в колхозе имени А. Невского.

С 1969 г. по 1973 г. работал председателем колхоза имени К. Маркса.

С 1973 г. по 1988 г. – председатель колхоза «Знамя победы»

Значительно растёт энерговооруженность колхоза. Ручной труд повсеместно заменяется трудом машины. Вырос быт и культурный уровень колхоза. Во многих дворах имеются машины, мотоциклы. Почти каждая семья имеет телевизор, холодильник. В колхозе насчитывается 340 газобалонных установок. Колхоз строит квартиры. 20 семей проживают в колхозных квартирах, а остальные имеют собственные дома добротного типа. Строятся новые административные здания. Трудящиеся колхоза «Знамя победы» с оптимизмом смотрят в будущее и полны решимости добиться ещё больших результатов!

Луневич В.И. и Будько В.Б. с воспитанниками детского сада

ДЗЯЦІНСТВА СВЕТЛЫ ЎСПАМІН

Чвэрць веку назад пад маладымі яшчэ трапяткімі бярозкамі на голым полі вырас будынак калгаснага дзіцячага садка ў Сасноўцы. Пачынаў гэтую будоўлю Віталь Іванавіч Луневіч. У кастрычніку 1974 года гасцінна расчыніліся дзверы гэтага садка, які пачалі наведваць 14 дзетак. Сярод першых выхадцаў - сынок кіраўніка калгаса, дзеці спецыялістаў, механізатараў. Міша Яроўскі, Васіль Луневіч, Пацукевічы, якіх, дарэчы, было дзесяць, - усе яны з ахвотаю бавілі тут час, пакуль іх бацькі былі на рабоце.

У лепшыя гады садок разбудаваўся. Сваю гаспадарскую руку тут прыклаў ужо Мікалай Васільевіч Карэла. Менавіта ў тую пару і назва садка стала нейкай прыемнай, вясновай - "Пралеска".

Праз год пасля адкрыцця гэтай дзіцячай установы працаваць загадчыцай стала Валянціна Браніславаўна Будзько, якая і цяпер выхоўвае вясковых дзяцей. Трэба адзначыць, што пры малышах ёй і старасць не пагражае: усё такая ж энергічная, прыгожая, акуратная, усмешлівая і дзелавая.

З першых дзён адкрыцця садка працавалі тут Соф'я Віктараўна Мамай і Ядвіга Аляксандраўна Сергіевіч. Цяпер яны на пенсіі. 25 гадоў адпрацавала повaрам, а цяпер працягвае працаваць памочніцай выхавальніцы Зоя Станіславаўна Гіль. 10 гадоў выхоўвала тут дзетак Ала Яўгенаўна Валохіна. Цяпер выхавальніцай працуе Людміла Мечыславаўна Хвасценка. Яе любяць дзеткі, яна ўмее сумяшчаць работу ў садку з завочнай вучобай ва універсітэце імя М. Танка ў Мінску.

Садок у Сасноўцы - не проста дашкольная дзіцячая ўстанова, якую цяпер наведваюць 13 хлопчыкаў і дзяўчынак (у лепшыя гады тут было і па 37), а нацыянальная ўстанова, якая ў 1992 годзе заняла другое месца ў вобласці ў конкурсе па адраджэнню беларускай мовы і нацыянальнай культуры, а ў 1997 годзе ў аглядзе-конкурсе "Сельскі дзіцячы садок года" яму было прысуджана трэцяе месца.

Прыемна адзначаць юбілеі. Прыйшло такое свята і ў дзіцячы садок. З падарункамі: калгас "Светлы шлях" выдзеліў 15 мільёнаў рублёў для набыцця цацак, наглядных дапаможнікаў, выканкам Жодзішкаўскага сельсавета - 10 мільёнаў рублёў і вялікага мяккага зайца.

А мамы выхаванцаў прыгатавалі цудоўны салодкі стол. Шэфы - рабяты Сосноўскай базавай школы пад кіраўніцтвам Святланы Аляксандраўны Сергіевіч падрыхтавалі цудоўную канцэртную праграму. Ад упраўлення адукацыі Вера Уладзіміраўна Дронава, ад сельвыканкама Уладзімір Дзмітрыевіч Дзям'янчык і Зінаіда Фёдараўна Ігнатовіч, ад мясцовай школы Яніна Юльянаўна Ігнатовіч, - былі жаданымі гасцямі на юбілейнай урачыстасці. Канешне, прыйшлі і прынялі самы актыўны ўдзел у гэтым свяце бацькі ўсіх выхаванцаў. І кожны стараўся сказаць цёплыя словы ў адрас загадчыцы садка, выхавальнікаў, повара.

Прайшло свята, успамінам засталіся шматлікія падарункі, цацкі...

Т. ПЯТРОВА.

В 1978 году в колхозе насчитывалось 30 тракторов, из них 5 – гусеничных, 22 автомобиля, трудоспособных – 323 труженика. Заведующие участков, руководители служб колхоза имеют среднее специальное образование, главные специалисты – высшее.

Урожайность зерновых в 1978 году составила 31,3 ц с одного гектара, картофеля 139,1 ц с га, льноволокна 5,2 ц с га, льносемя 2,9 ц с га, было продано 374 т. мяса, 710 т. молока. Денежные доходы составили 1479381 рубль. Оплата одного человека дня составила 4,42 рубля.

Даже в 1979 неблагоприятном году урожайность зерновых составила 17,4 ц с га, картофеля – 231,0 ц с га. Денежный доход составил 685362 рубля, оплата одного человека дня составила 4,59 рублей.

Награждается Ципко Я.И.,
животновод фермы
1973 г.

Награждается директор Сосновской
школы Бохан Василий Михайлович
1976 г.

Доклад читает
Мечковский
Владимир
Антонович. 1976 г

ТРУДОВЫЕ БУДНИ КОЛХОЗНИКОВ

Слева направо верхний ряд: Пастернак В., Тупеко М., Коптюг В., Ярмак П., Курчевский В., Жабинский В., Колбасник В., Чайковский З., нижний ряд: Гиль Э., Курчевский В., Крапивницкий И., Скробат Р., Гончарик В., Мечковский В., Марук.   Фото 1979 г.

БЕСПОКОЙНОЕ СЧАСТЬЕ

Анкетные данные: Мечковская Чеслава Францевна, 1947 года рождения, член КПСС, замужняя, сыну Виктору — 16, сыну Ивну — 13 лет, место работы — заведующая производственным участком колхоза «Знамя победы» Сморгонского района, депутат районного Совета.

Ценности. Извините, в доме не ахти какой порядок — только вошла. Вон мотоцикл во дворе парит. Говорите, я вам знакома?.. Не вспомню как-то... Ах, по фотографии, что на стенде выпускников Новогрудского сельхозтехникума! Она мужу очень нравится. (Входит Владимир). Не волнуйтесь, он ревнует меня только к земле. А самого из тракторной кабины не вытащишь. Бывает, кормлю в поле. Это сегодня пораньше мотор заглушил — партсобрание.

Обеды в поле — давняя привычка. Раньше их отцу в кузницу возила. Оставлю «тормозок» и к матери на помощь. Она всю жизнь сеяла, полола, убирала. Ее натруженные руки все умели и могли, не умели только быть в покое.

Выучиться родителям не удалось. Всяко было на их веку. Нас четверых — меня, сестру и двух братьев — они хотели видеть и посчастливей, и поудачливей. «Кем бы вы ни стали, — любила повторять мама, — всегда помните: все, что на столе — дает нам земля-кормилица. Хлебный колос ее силушкой поднимается, плоды ее соками жизненными наполняются. Мясо и молоко — тоже дары земли-матушки». Я это [illegible]буду помнить.

Часто ли сама слова эти повторяю? Вы знаете, раньше, когда диплом еще не научился складываться, а меня уже назначили заведовать центральным участком, люди сами мне похожее говорили. Хлеб растила бок о бок со старыми полеводами, народу хватало, а земелька ухожена руками мамы и ее подруг... На уговоры и призывы времечко не тратила. Оставалось только обеспечить работой, расставить всех правильно, о технике позаботиться. Вот сказала «времечко» и подумала: а ведь оно не только течет, а иногда и утекает зря, бессмысленно и бесполезно. Как я уважаю людей, которые способны уважать и беречь время и свое, и других так, как саму жизнь.

Теперь, вы и сами, видимо, замечали, некоторым приходится напоминать о земле почаще. Но я не за то, чтобы много говорить. Надо делать больше, особенно тем, кто поставлен нашей властью людьми руководить, мне в том числе.

Хозяева. Ах, вы обо мне уже многое знаете... Понимаю — профессия. Да, все это так. После трех лет руководства участком получила Почетный диплом «За высокое мастерство и качество работы», еще через год — орден «Знак Почета». Мы тогда самые высокие урожаи картофеля, льна и корнеплодов вырастили. Не хотелось, честно говоря, коллектив покидать. Я ведь, знаете, в него будто душу свою вложила... Но решили, что должна возглавить отстающий участок. Теперь вот—в Данюшеве. Почти 700 гектаров пашни, около 150 — улучшенных сенокосов, успели уже улучшить. Лена Яровская не на шутку встревожилась: ее участок пока лучший...

Мне от дома далековато, но выручает мотоцикл. Когда завела впервые? Теперь уж и не вспомню, в школе еще. С этой машиной все просто оказалось. Куда сложнее было освоить грузовик, трактор. Марки? Называйте! Если что — сразу скажу, что не смогу. Только в нашем колхозе нет такой машины, которая бы меня не послушалась. Брат Станислав подтвердить может, он у нас заведует мастерскими. Какая-то неуправка с ремонтом — жди привычных слов: «Чеся, а Чеся, посмотри, что там случилось...» А я ему говорю: любовь нужна не только людям, но и машинам. Господи, и как это мама с подругами без машин управлялась!

Заговорилась я с вами. Сейчас трактористы должны запахивать органику на четвертом поле, погода ж позволяет. Весной дело быстрее пойдет. Опаздывать, сами знаете, мы не имеем права. Извините, я позвоню в бригаду Эмме Лещевич, пусть проследит. Ребята они надежные, но поле верит только делу. Эмма товарищ хозяйский, мой, как говорят, боевой зам. Надо — сама за баранку или рычаги сядет. Со мной такое бывало. Да, да, это тот самый случай, о котором вам успели рассказать... Один механизатор заболел, а другой жену рожать повез. Мы потом настоящий праздник устроили. Что-то и в деревне теперь не спешат заводить детей. Я хочу, чтоб кто-нибудь из новорожденных поэтом стал. Может, про село наше, про людей стихи напишет...

Избранники. Успеваю ли я все сделать? Конечно же, нет. И очень жаль. А так хочется как можно больше сделать и для Анны Найдич, и для Леокадии Сульжицкой, для всех-всех односельчан. Ведь просьбы ко мне, как к депутату райсовета, не такие уже сложные. Рада, что некоторые наказы уже выполнены. Я вот звонила Эмме Лещевич, а теперь могу предложить вам набрать номер в деревне Дуботовка, куда мы провели линию. В Войниденятах ни разу не были? Если поедете — то по асфальтированной дороге.

Что? Удивляетесь количеству книг? Я и сама не пойму, откуда их столько. Люблю читать, хотя иной раз приходится ночь прихватывать. Вот эти (показывает) из последней поездки в Москву привезла. Из Москвы я всегда возвращаюсь уверенной и счастливой.

Ой, совсем забыла: через сорок минут у меня встреча по поводу очередного наказа односельчан с председателем райисполкома Александром Ивановичем Юзефовичем. Пока общий язык с ним находим. Извините, мотоцикл во дворе остывает...

В. БОРИСЕНКО,
спец. корр. «Сельской газеты».
Сморгонский район.

Сельская газета № 258 от 7.11.1983г.

АДНАВЯСКОЎЦЫ Чаславы Францаўны Мячкоўскай гавораць, што яе немагчыма застаць дома. А мне не толькі застаць доўга не даводзілася — угнацца нельга было за Чаславай па калгасе. Асядлаўшы матацыкл, яна то паяўлялася ў адным месцы, то знікала, каб з'явіцца ў другім, дзе лічыла сваю прысутнасць абавязковай.

— Дома заседжвацца не прыходзіцца, усюды трэба паспець, дзе — праверыць, а дзе — падказаць, — заўважае Часлава на мае словы аб яе непаседлівасці. — Можна сказаць, што гэтая зацятасць характэрна для ўсёй нашай сям'і, — працягвае Часлава, усміхаючыся і пазіраючы на мужа. — Вось мой Уладзімір таксама амаль не пакідае трактарнай кабіны. Часам і кармлю яго ў полі. Сёння раней прыбыў: праз гадзіну партыйны сход. Ну, а што датычыць мяне, то я за тое, каб менш гаварыць, а больш рабіць.

Шчасце Чаславы

Так, Часлава асабістым прыкладам вядзе людзей за сабой да поспехаў. Што так павінна быць, яна зразумела даўно — яшчэ тады, як яе адразу ж пасля тэхнікума прызначылі начальнікам цэнтральнага вытворчага ўчастка. І вынікі яе старання не прымусілі сябе доўга чакаць. Праз тры гады кіравання ўчасткам атрымала ганаровы дыплом «За высокае майстэрства і якасць работы», а яшчэ праз год — ордэн «Знак Пашаны» за самыя высокія ў калгасе ўраджаі бульбы, ільну.

— Я заўсёды помню словы мамы, — працягвае размову Часлава. — Яна гаварыла нам: «Не ведаю, кім вы будзеце, але памятайце, што ўсё тое, што мы маем на стале, нам дае зямля. Гэта яна дае хлебнаму коласу сілу. Плады сокам напаўняе. Мяса і малако — таксама дары зямліцы...» Мама ўсё жыццё сеяла, палола, убірала, а бацька — молатам у кузні звінеў. Нас чатырох — мяне, сястру і двух братоў — яны вучылі не баяцца цяжкасцей...

А цяжкасці ў Чаславы былі. Узяць хаця б такі эпізод з яе жыцця, калі ёй прапанавалі ўзначаліць адстаючы ўчастак. Нялёгка было развітвацца са сваім зладжаным калектывам, але Часлава разумела, што яе месца як камуніста там, дзе цяжэй. І вось яна — у Данюшаве. Каля 700 гектараў ворыва, амаль 150 гектараў палепшаных сенажацей. Ад дома далекавата, але выручае матацыкл.

— Ужо і не памятаю, калі ўпершыню завяла яго, — усміхаецца Часлава. — І ўсё пайшло добра. Куды складаней было асвоіць трактар, грузавік... Наогул, няма ў нас у калгасе такой машыны, якая б мяне не паслухалася.

— Ну як мне не сказаць добрага слова, напрыклад, аб Ганне Найдзіч, Леакадзіі Сульжыцкай?! — гаворыць яна. — Гэта ж іх рукамі і рукамі такіх, як яны, самаадданых працаўнікоў летась вырашчана на кожным гектары па 27 цэнтнераў зерня, 200 — бульбы, каля 500 цэнтнераў караняплодаў. І многія, многія іншыя працуюць самааддана.

Часлава гатова цэлыя гадзіны весці гаворку пра сваіх людзей, скупа, сціпла гаворыць толькі пра сябе. А між тым у поспехах участка немалая заслуга Чаславы. Пастаянная вучоба членаў брыгады — адна з умоў атрымання высокіх ураджаяў. Вось і цяпер Часлава толькі што закончыла чарговыя заняткі агратэхнічнага гуртка. Размова была прысвечана разбору памылак, дапушчаных у мінулым годзе пры вырошчванні ячменю на адным з палёў. Аказалася, работнікі «Сельгасхіміі» не зусім правільна ўнеслі ўгнаенні, не правапнавалі да канца ўчастак. І гэтак у аграгуртку кожнай на першы погляд дробязі заўсёды ўдзяляецца самая сур'ёзная ўвага.

Адказваючы на мае пытанні, як ёй, жанчыне, маці двух сыноў, кіраўніку калгаснага падраздзялення, дэпутату раённага Савета, удаецца спраўляцца са сваімі шматлікімі абавязкамі, Часлава гаворыць:

— Вядома, нялёгка ўсюды паспець. Таму і цаню час і глыбока паважаю людзей, якія берагуць яго. Я працую з людзьмі і для людзей. Усе наказы, з якімі звяртаюцца да мяне як да дэпутата, заўсёды стараюся выканаць. І калі бачу, што прынесла людзям карысць, я шчаслівая.

У. БАРЫСЕНКА.

Калгас «Сцяг Перамогі».
Смаргонскі раён.

© «ВОЖЫК», 1984.

Веснавы настрой у Чаславы Францаўны Мячкоўскай, загадчыцы вытворчага ўчастка «Данюшава» калгаса «Сцяг перамогі». У яе галоўны клопат аб тым, каб больш шчодра радзіла ніва. Хлебаробы вызначылі на завяршальны год пяцігодкі высокія рубяжы. І Часлава Францаўна стараецца, каб сёлета сабраць у сярэднім з гектара не менш як па 30 цэнтнераў збожжавых.

НА ЗДЫМКУ Ч. Ф. Мячкоўская.

2608 тон сенажу і 1884 тоны сіласу нарыхтавалі сёлета працаўнікі калгаса «Сцяг перамогі» для грамадскай жывёлы на зімовы перыяд.

Зараз механізатары гаспадаркі поўным ходам вядуць уборку кукурузы і закладку ў сіласныя траншэі. Стараннем вызначаецца Альберт Мячкоўскі. Не адну сотню тон зялёнай масы нарыхтаваў ён сваім КСК-100.

На здымку: А. Мячкоўскі. Фота М. Разумніка.

Неяк аднолькава склаўся лёс у Галіны Міхайлаўны Яроўскай і Чаславы Францаўны Мячкоўскай з калгаса «Сцяг перамогі». Яны працавалі ў калгаснай бухгалтэрыі, маглі б і сёння быць там. Але характары ў іх сапраўдных непаседаў. Вось і ўзначалілі камуністы амаль у адзін год вытворчыя ўчасткі гаспадаркі.

— Спачатку вырашылі, хай паспрабуюць, — з усмешкай гаворыць старшыня

ў перадавіках не першы год ходзяць. Старанныя.

За працу — і гонар. Паважаюць іх у калектыве гаспадаркі. Галіна Міхайлаўна Яроўская з'яўляецца членам выканкома раённага Савета, а Часлава Францаўна Мячкоўская — адным з актыўных дэпутатаў Жодзішкаўскага сельсавета.

На здымку: Г. М. Яроўская і Ч. Ф. Мячкоўская.

Фота М. Разумніка.

Фотарэпартаж

Усім было цікава

Як правесці вольны час з карысцю для хлебаробаў? Пытанне гэта заўсёды хвалюе партыйную арганізацыю, прафком нашага калгаса. Напярэдадні Дня работнікаў сельскай гаспадаркі і перапрацоўчай прамысловасці аграпрамысловага комплексу былі падведзены вынікі сацыялістычнага спаборніцтва ў раслінаводстве і жывёлагадоўлі. Мы пастараліся правесці гэта мерапрыемства не так, як у папярэднія гады, а зрабіць больш цікава. Загадзя склалі сцэнарый. Ён прадугледжваў паказ дасягненняў калгаснікаў, урачыстую частку, ушанаванне перадавікоў сацыялістычнага спаборніцтва, канцэрт мастацкай самадзейнасці. А калі на праводзімае мерапрыемства прыйшлі людзі — усё было гатова.

З цікавасцю яны разглядалі павільёны выстаўкі народнай творчасці і дасягненняў калгаса, вытворчых участкаў «Сасноўка» і «Данюшава», Сасноўскай васьмігадовай школы і жывёлагадоўчы. Трэба адзначыць, што як хлебаробы, так і вучні да афармлення іх аднесліся з усёй адказнасцю. Аграномічная і зоатэхнічная службы паказалі, чаго дасягнулі працаўнікі палёў і жывёлагадоўчых ферм у юбілейным годзе. На відных месцах маляўніча афармленыя прозвішчы перадавікоў сацыялістычнага спаборніцтва. А насупраць кожнага — працоўныя паказчыкі. У павільёнах дываны і дывановыя дарожкі, якія выткалі самі калгаснікі, а таксама карункі, вышыўкі. У павільёне «Жывёлагадоўля» была шырока паказана жыўнасць уласнай гаспадаркі.

Выставачны камітэт за афармленне павільёнаў першае месца прысудзіў вытворчаму ўчастку «Сасноўка», другое — Сасноўскай васьмігадовай школе, трэцяе занялі жывёлаводы.

За экспанаты многім уручаны прызы. Іх атрымалі Яўгенія Жабінская, Тэрэза Чайкоўская, Ганна Працута, Васіль Бохан.

Шмат цёплых слоў было выказана ў адрас старэйшага камбайнера гаспадаркі Валянціна Ганчарыка, кавалера Станіслава Ушыўца, палЯводаў Таццяны Кізік, Яўгеніі Садоўскай, Стэфаніі Фурс. У той дзень ім ва ўрачыстай абстаноўцы ўручаны пенсійныя пасведчанні, каштоўныя падарункі.

Многім перадавікам сацыялістычнага спаборніцтва старшыня калгаса Віталій Іванавіч Луневіч уручыў ганаровыя граматы, каштоўныя падарункі. Іх удастоены Станіслаў Ахрамовіч, Вацлаў Жабінскі, Уладзімір Шчуроўскі і іншыя.

Працавала аўталаўка, буфет. Жадаючыя маглі на

В. І. РАЙ,
сакратар партарганізацыі калгаса «Сцяг перамогі».

—Хочацца сказаць аб узаемаадносінах паміж кіраўніком калгаса і парткомам. Многія сцвярджаюць, што ў гэтым плане не павінна быць рознагалосся. Пра гэта пішуць у газетах, расказваюць у тэлеперадачах. Аднак кожнаму партыйнаму работніку, як кажуць, трэба знайсці самому найлепшае звяно ў гэтай нябачнай і неабходнай сувязі.

Я прыйшоў у калгас, калі і на фермах, і на машынным стане не былі бліскучымі ўмовы не толькі для працы, але і для адпачынку. Заўважу, што не было добрых чырвоных куткоў. Ішоў на ферму да людзей, а сам думаў: збяру зараз даярак, рассядуцца на саломе, на скразняку, а я буду ім пра высокія надоі гаварыць, агітаваць.

Тады мы і ўзяліся за наладжванне быту жывёлаводаў. Хто цяпер завітае на ферму «Заблоцце», то прыемна здзівіцца таму, што ўдалося зрабіць тут для жывёлаводаў. Таксама і на механізаваным стане.

Многія гады Віталія Іванавіча Луневіча ў раёне ведаюць як дбайнага гаспадара. А вось некаторыя яго выпрацаваныя гадамі прывычкі ўдалося змяніць. З'явілася больш самастойнасці і ў мяне, як сакратара парткома. Не адчуваецца дробязнай апекі з боку старшыні, не мяняюцца тыя рашэнні, якія прыняты разам з ім. Гэта надае больш упэўненасці ў сабе, у сваіх учынках.

Я лічу, што няма мяжы, якая б раздзяліла партыйную і вытворчую работу.

Тут гаварылася аб ролі партарганізацыі. Я лічу, што камуністы, іх важак павінны сваімі справамі заваёўваць аўтарытэт. І тады прыём у партыю будзе ажыццяўляцца зусім па-іншаму. Той, хто пажадае стаць членам КПСС, будзе бачыць у арганізацыі аднадумцаў, людзей, якія аб'яднаны добрымі справамі, зацікаўлены ў агульным поспеху.

Новыя меры заахвочвання

Работнікі малочнатаварных ферм калгаса «Сцяг перамогі» ў першым паўгоддзі дабіліся значна лепшых поспехаў, чым за адпаведны перыяд мінулага года. Сярэдні надой ад каровы склаў 1343 кілаграмы, што на 116 кілаграмаў больш, чым летась.

На другое паўгоддзе пастаўлена задача атрымання больш высокіх надояў. З мэтай яе вырашэння прадугледжаны дадатковыя меры матэрыяльнай зацікаўленасці даярак. Калі тая ці іншая даярка дабілася павелічэння надояў, забяспечыла прыбаўку малака ў параўнанні з папярэднім годам, то прадугледжана натуральная аплата збожжам. Такая зацікаўленасць існуе з 1 ліпеня. Яна дае станоўчыя вынікі. За прайшоўшы месяц дзевяць даярак значна перавыканалі заданне, вызначанае праграмай «Інтэнсіфікацыя», забяспечылі прыбаўку малака. За гэта калгас выдаў ім бясплатна 936 кілаграмаў збожжа.

Даяркі фермы «Бярозаўка» М. Шыманоўская і В. Вішнеўская ў сярэднім ад каровы забяспечылі прыбаўку надояў адпаведна на 116 і 76 кілаграмаў. За гэта ім выдадзена 232 і 152 кілаграмы збожжа. Даярка з фермы «Сасноўка» М. Грышына атрымала 174 кілаграмы зерня.

Прадугледжаны меры матэрыяльнай зацікаўленасці і за паспяховае выкананне праграмы «Інтэнсіфікацыя». У даным выпадку вынікі сацыялістычнага спаборніцтва падводзяцца па заканчэнню сельскагаспадарчага года. Даярка, якая выканае заданне і забяспечыць прыбаўку малака ад кожнай замацаванай каровы, атрымае грашовую даплату. У такім разе за кожны надоены кілаграм малака звыш задання будзе выплачана дадаткова два рублі.

В. РАЙ.

Светлы шлях №102 ад 26.08.1986г.

Адказваюць працай

У нашым калгасе разам з механізатарамі-ветэранамі працуюць камсамольцы. Адны вяртаюцца ў гаспадарку пасля звальнення з радоў Савецкай Арміі, некаторыя прыязджаюць з іншых месц, становяцца ў строй хлебаробаў. Так, Пётр Канапелька, Сяргей Варанішча, Мікалай Савіцкі працавалі ў гаспадарцы да прызыву на тэрміновую службу, а вярнуліся ў родныя мясціны— зноў селі за руль трактара. Інжынерная служба задаволена іх работай.

Мікалай Масевіч і Віктар Кардоўскі — прыезджыя. Але ў калгасе іх лічаць ужо сваімі. Маладыя механізатары абзавяліся сем'ямі, як кажуць, знайшлі сваё прыстанішча. Праўленне гаспадаркі забяспечыла іх работай, выдзеліла кватэры. За чулыя адносіны яны імкнуцца аддзякаваць шчырай працай.

У перыяд уборкі ўраджаю гэтыя механізатары працавалі на камбайнах са здрабняльнікамі саломы. Яны намалацілі па 220 і 214 тон збожжа і занялі першае і другое месцы сярод маладых экіпажаў.

На працягу ўборкі ўраджаю маладыя камбайнеры спаборнічалі за высокую якасць работ у полі. Загадзя акуратна правялі герметызацыю месц уцечкі збожжа. Жніво вялі на нізкім зрэзе. Рэгулярна кантралявалі, як вымалочваецца ячмень ці жыта. Іменна за гаспадарлівасць, руплівасць паважаюць іх у калгасе.

У час жніва каля канторы гаспадаркі ў іх гонар быў узнят флаг працоўнай славы. Гэтага камбайнеры заслужылі працай на полі калгасным.

Зараз механізатары заняты на падрыхтоўцы глебы, уздыме зябліва.

В. РАЙ,
сакратар партарганізацыі калгаса «Сцяг перамогі».

Св. шлях №104 ад 30.08.86

Светлы шлях №149 ад 24.11.1987

Праводзілі ўрачыста

У той вечар у Сасноўскім клубе калгаса «Сцяг перамогі» было мнагалюдна. Прыйшлі сюды па-святочнаму апранутыя юнакі і дзяўчаты, ветэраны сельскагаспадарчай вытворчасці, спецыялісты гаспадаркі. Прыйшлі, каб праводзіць у Савецкую Армію Івана Ахрамовіча і Яўгена Шынкарэвіча.

Іван Ахрамовіч працоўную біяграфію пачаў адразу пасля заканчэння вучылішча механізацыі. Інжы- ... МТЗ. Камсамолец добра адносіўся да работы, быў прыкладам для іншых. А сёлета, як лепшаму, прапанавалі працаваць памочнікам камбайнера. На працягу жніва ён убіраў ураджай разам з камбайнерам Чаславам Савіцкім. Экіпаж дабіўся добрай якасці работы і высокага намалоту.

Яўген Шынкарэвіч у калгас прыйшоў пасля заканчэння вышэйшай навучальнай установы. Тут працаваў старшым бухгалтарам і за- ...

На вечары старшыня калгаса Віталій Іванавіч Луневіч падзякаваў камсамольцам-прызыўнікам за работу, заклікаў узорна несці службу па ахове Радзімы, а пасля звальнення ў запас зноў вярнуцца ў калгас. Наказ быць ва ўсім прыкладам далі ветэраны вайны, таварышы па рабоце.

Ва ўрачыстай абстаноўцы прызыўнікам былі ўручаны каштоўныя падарункі. Будучыя воіны запэўнілі, што яны здолеюць надзейна ста... варце зава... трычніка.

Служаць нашы землякі

◆

На сучасным караблі

Выдатна служыць на адным з самых сучасных караблёў Паўночнага Флоту матрос Аляксандр Кандзяр. Ён пайшоў на службу з вёскі Казяняты Жодзішкаўскага сельсавета Смаргонскага раёна. Яшчэ і года няма, як ён апрануў матроскую форму, толькі асвойвае сваю спецыяльнасць.

Але радуе тое, што ён праяўляе цікавасць да ваеннай спецыяльнасці, старанна вывучае даручаную яму тэхніку. Вахты нясе Аляксандр заўсёды «на выдатна» і «добра», з'яўляецца выдатнікам баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

За імкненне павысіць воінскае майстэрства, стаць спецыялістам сваёй справы Аляксандр неаднаразова адзначаўся камандаваннем падраздзялення. Такім матросам могуць ганарыцца ў яго на радзіме бацькі, родныя, знаёмыя, сябры.

НА ЗДЫМКУ: А. Кандзяр.
Тэкст і фота І. ІСМАІЛАВА.

Яшчэ з дзяцінства Леанід Сульжыцкі марыў стаць механізатарам. Гэта жаданне прывяло яго ў вучэбны клас пры Смаргонскай райсельгастэхніцы, дзе юнак атрымаў прафесію механізатара. Закончыўшы вучобу, Леанід вярнуўся ў родны калгас «Сцяг перамогі» і неўзабаве стаў працаваць на Т-25, які яму даверыла праўленне гаспадаркі.

На розных сельскагаспадарчых работах заняты камсамолец. Усюды ён вызначаецца стараннасцю, з адказнасцю адносіцца да кожнай выконваемай работы. «Добры будзе механізатар»,—так пра яго адклікаюцца ў калгасе. Вось і зараз Леанід Сульжыцкі праводзіць міжрадковую апрацоўку карантоплодаў.

НА ЗДЫМКУ: механізатар Л. Сульжыцкі.

Фота М. Разумніка.

Маладымі механізатарамі папаўняецца калгас «Сцяг перамогі». Нядаўна прыйшоў у гаспадарку і Сягей Варанішча. Яму даручылі трактар МТЗ-80, на якім ён зараз і працуе. Разнастайныя работы даводзіцца выконваць яму, і на кожным даручаным участку Сяргей стараецца працаваць добрасумленна. Але не толькі як добрага працаўніка ведаюць С. Варанішчу ў калгасе. Ён не раз абараняў гонар калгаса ў спартыўных спаборніцтвах.

На здымку: С. Варанішча.

Фота М. Разумніка.

11 чэрвеня 1987 г.

Механізатар Мікалай Савіцкі прадстаўляў моладзь Смаргоншчыны на з'ездзе камсамола Беларусі. Акрылёны тымі задачамі, тымі планамі, якія паставіла перад камсамолам партыя, вярнуўся Мікалай у родную гаспадарку.

НА ЗДЫМКУ: сакратар партарганізацыі калгаса «Сцяг перамогі» В. І. Рай уручае М. Савіцкаму пераходны чырвоны сцяжок пераможцы сацыялістычнага спаборніцтва.

Повара Сосновской столовой 1987 г. Слева направо:
Мурашко Я., Воронище Е., Слискевич С., Скробат В.

Выставка народного творчества и достижений колхоза. 1987 г.

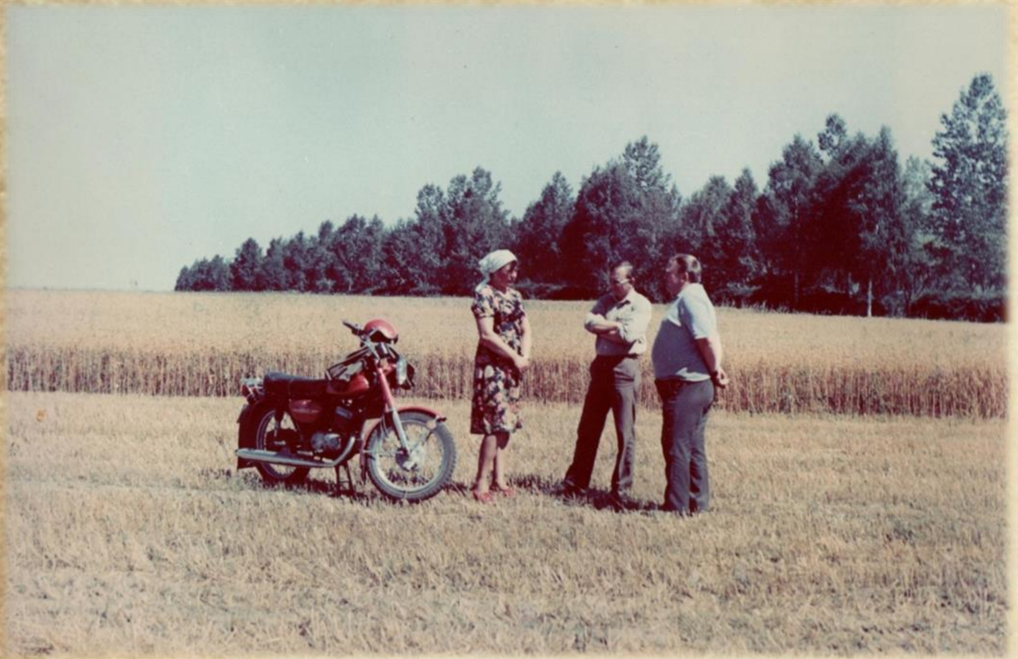

Бригадиры колхоза Яровская Г.М., Мечковская Ч.Ф., секретарь партийной организации Рай В.И., агроном Балтрош И.И.

Рай В.И. вручает вымпел

слева направо: Лойко З., Новицкая Р., Гончарик Т., Позняк Е., Будько В., Луневич В.И., Малышко Ф**.,** Луневич И., Мищук С.

слева направо: Щербач Л., Захарова Г., Леднёва М., Рай В., Новицкая Р., Лойко З.

Выступает Валентина Будько,
аккомпанирует Николай Ходаш

ХУДОЖЕСТВЕННАЯ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КОЛХОЗА

Фото 1969 г.

Фото 1958-1959 гг.

Фото 1980 г.

Фото 1972 г.

Участники инструментального ансамбля
Сосновского клуба:
Лукошко Александр, Тальковский Геннадий, Балабанович Василий, Теребун Александр и заведующая клубом Науменко Валентина. Фото 1985 г.

Праздник деревни
Заблотье. 1988 г.

СОСНОВСКАЯ СЕЛЬСКАЯ БИБЛИОТЕКА

Библиотекарь Буйновская Станислава Петровна и читатели. 1964 г.

Секретарь партийной организации Рай Валерий Иванович и Романюк Мария, 1987 г.

ЭКСКУРСИИ РАБОТНИКОВ КОЛХОЗА

Фото 1983 г.

САНДРУЖИНА КОЛХОЗА «ЗНАМЯ ПОБЕДЫ»

Фото 1966 г.

Фото 1978 г.

Падсобны цэх калгаса «Светлы шлях» аказвае значную дапамогу гаспадарцы. Акрамя выпуску асноўнай прадукцыі, а гэта шматлікія сувеніры, калектыў цэха ўзяў абавязацельствы выканаць работы па ўборцы 30 гектараў ільну, 30 гектараў бульбы і 30 гектараў буракоў. Гэтыя работы былі паспяхова выкананы. Акрамя гэтага калектыў падсобнага цэха, які налічвае 30 чалавек, за першае паўгоддзе даў гаспадарцы звыш 15 тысяч рублёў чыстага даходу.

НА ЗДЫМКУ: работніца Р. Руса з вырабамі цэха.

Фота М. РАЗУМНІКА.

Светлы шлях 12.09.1990 г.

У памяшканні былой канторы калгаса „Сцяг перамогі" вось ужо амаль два гады, як адкрыт падсобны цэх мастацкіх вырабаў калгаса „Светлы шлях". З мінулага года калектыў яго працуе па метаду арэнднага падраду. Дагаворы як з боку кіраўніцтва гаспадаркі, так і работнікаў цэха выконваюцца. Летась, напрыклад, выпушчана тавараў на 235 тысяч рублёў, чысты прыбытак склаў 45 тысяч рублёў. Рукамі жанчын і маладых дзяўчат выраблена каля 10 тысяч сувеніраў і пашыта 8 тысяч дзіцячых сукенак.

А існуе цэх дзякуючы маладзечанскім фабрыкам „Камсамолка" і мастацкіх вырабаў.

Цяпер у цэху тры ўчасткі – сувенірны, швейны і афармiцельскі. Плануем сёлета выпусціць прадукцыі на 300 тысяч рублёў, да таго ж, аказаць адчувальную дапамогу і калгасу „Светлы шлях". Збіраемся прапалоць і дагледзець 5 гектараў кармавых караняплодаў, убіраць лён, бульбу. Увогуле, будзем працаваць нараўне з калгаснікамі ў перыяд самых напружаных работ.

Калектыў цэха ў асноўным маладзёжны. Многія жанчыны і дзяўчаты ўдзельнічаюць у мастацкай самадзейнасці калгаса. А члены вакальна-харэаграфічнай групы вытворчага ўчастка „Сасноўка" Антаніна Ганчарык, Зінаіда Лойка, Софія Мішчук і Раіса Русак будуць паказваць сваё майстэрства на абласной сцэне.

В. РАЙ,
начальнік падсобнага
цэха калгаса
„Светлы шлях".

НА ЗДЫМКАХ: жанчынам розных прафесій давялося перавучвацца, каб працаваць у цэху. Гэта рукамі Г. Дурэйка, В. Завадскай, С. Мічшук, В. Варпаховіч, А. Ганчарык, З. Лойка; Я. Скробат і Р. Русак вырабляюцца такія цудоўныя сувеніры, якія разыходзяцца ў розныя куткі нашай краіны і нават за мяжу; чарговая партыя сувеніраў рыхтуецца да адпраўкі.

Фота М. РАЗУМНІКА.

Заведующий участка Сосновка Игнатович Владимир Михайлович и помощники Мечковская Чеслава Францевна и Яровская Галина Михайловна. Фото 1993г.

Светлы шлях 4.05.1990 г.

Мищук С.В., Мамай, Сульжицкая Л.И.,
Пастернак, Дыро Я.И.,
Петринчик Ф.Н.   Фото 1994 г.

КОЛХОЗ «СВЕТЛЫЙ ПУТЬ»

Колхоз “Светлый путь” образован 21 марта 1950 года на основе объединения мелких колхозов. 20 февраля 1973 года “Заповеты Ленина” был присоединён колхоз “1-е Мая”, а 23 октября 1984 года колхоз “Светлый путь” был объединён с колхозом “Заповеты Ленина”.

1 апреля 1988 года произошло присоединение колхоза “Знамя Победы”.

30.06.2003 года колхоз «Светлый путь» переименован в сельскохозяйственный производственный кооператив «Жодишки», в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

28 ноября 2008 года филиал «Жодишки» УПП «Сморгонский комбинат хлебопродуктов» образовался путем реформирования СПК «Жодишки».

23 декабря 2013 года к филиалу «Жодишки» присоединено соседнее хозяйство – бывший СПРУП «Совхоз «Лылойти».

НАШИ РУКОВОДИТЕЛИ

ИСТОЧНИКИ

Памяць. Смаргонскі раён / [уклад.: М. Л. Майсевіч]. – Мінск: Беларуская энцыклапедыя, 2004. – 640 с.
Светлы шлях. – 1990. – 4 мая.
Светлы шлях. – 1987. – 24 студз.
Светлы шлях. – 1985. – 7 сак.
Светлы шлях. – 1987. – 9 мая.
Сельская газета. – 1983. – 7 нояб.
Вожык. – 1984.
Светлы шлях. – 1987. – 14 мая.
Светлы шлях. – 1986. – 30 жн.
Светлы шлях. – 1986. – 26 жн.
Светлы шлях. – 1992. – 29 лют.
Светлы шлях. – 1987. – 24 лістап.
Светлы шлях. – 1987. – 21 лістап.
Светлы шлях. – 1987. – 16 мая.
Светлы шлях. – 2013. – 29 сак.
Светлы шлях. – 2013. – 30 верас.
Светлы шлях. – 2009. – 31 ліп.
Гродзенская праўда. – 2014. – 26 лістап.
[Документы] / Архив Сморгонского краеведческого музея
[Документы] / Жодишковский школьный музей.

Фото семейного архива колхозников:
Луневич Ирины Антоновны
Шиманской Раисы Зеноновны
Мечковской Чеславы Францевны
Новицкой Регины Ивановны
Яровской Галины Михайловны
Рай Валерия Ивановича
Токарь Галины Брониславовны
Будько Бронислава Брониславовича